

SOČA

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri ostanilih in tako tudi pri „pošiljanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za veče črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v Nanski ulici.

Dopisi naj se pošiljajo vredništva naročnika pa upravištva „Soča“ - Hilarijanski tiskarni v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri upravištva.

Milost za zemljiškega posestnika!

Kakor smo že v zadnjem listu rekli, je prvi stan v človeškem društvu, kateri tako rekoč celo društvo redi, k m e t s k i s t a n; kmet s svojim delom vse svoje žive dni izvablja iz svojega zemljišča, iz svoje živine in iz vsega, kar je Bog vstvaril za človeka, vse pripomočke, vsled katerih se človeško društvo zamore vzdržati, da lakote ne pogine. Kakor kmet s svojim telesnim delom, tako tudi vsakdo, ki poseduje zemljišča, če tudi jih ne obdeluje s svojem lastnim znojem, ampak jih da obdelovati po drugih osebah, vzdržuje človeško društvo. Obe vrsti zemljiških posestnikov, to je navadni kmet in gospodski posestnik sti — vsaj prvi, — neizogibno potrebni v državi.

Gotovo je, da opravila zemljiških posestnikov so najbolj prikladna človeku, kajti ona opravila najmanj vežejo človeka na stol in na sobo. Kdo more popisati vse tiste občutke, ki jih ima le navaden kmet od malih nog, kjer kot otrok prosto igra na trati pred domačo lužo, kjer kot pastir neskrbno žene svojo čedo na pašo in si tam piščalke napravlja ter piska, kjer kot čvrst mladeneč pri oranju z živino in plugom rije v njivah dolge brazde, kjer kot gospodar z razumnim očesom vidi in s pametno glavo vodi vse mnogovrstne kmetijske opravila in pozneje kot star mož podučuje mlajše svoje potomce, kako je najbolje, da se to in uno stori ali opusti na eni ali drugi njivi kmetije, in slednjič, kako on blagovan od svojih otrok mirno za vselej zaspi.

Ne beseda ne bi mogla izreči, ne pero ne bi moglo popisati vsega veselja, katerega ima najprvo kmet in po njem tudi vsak drugi zemljiški posestnik, kadar prehodi v katerim koli času svoja rodovitna zemljišča. Ali vsako veselje na svetu je omejeno in tudi zemljiški posestnik občuti večkrat grenko žalost, ker ni vse tako lepo, kakor smo poprej popisali, in žalibog se mora reči, da vsak posestnik mora veliko grenkih pretrpeti.

Pred vsem omenjamo, da tisti, kdor kaj poseduje, je bolj ali manj navezan na svoje posestvo. Vse, kar nepremakljivo premoženje zadene, zadene tudi njega. Tukaj imamo v mislih pred vsem škode, ki nastajajo vsled slabih letin, vsled povodenj, vsled požara in drugih elementarnih nesreč. Potem moramo še omenjati, da med vsemi stanovi v državi je posestnik naj bolj zadet po vojaški postavi, ki mu jemlje najboljše moči, katerih potrebuje pri svojih gospodarskih opravilih. Nočemo tu omenjati, da se taka škoda ne godi samo s tem, da mora gospodarjev sin zapustiti svoj dom in svoja opravila, ampak tudi s tem, da gospodarski pomagači, kakor so neobhodno potrebni hlapci, morajo zapustiti svoja opravila in zamenjati jih s puško in sabljo. Da pri tem morajo vse kmetijske opravila trpeti je jasno ko beli dan.

Vrsta nadlog, ki tepejo zemljiškega gospodarja, skoraj ni še začeta, kajti ne le vojaščina ampak tudi železnice in fabrike mu jemljejo de-

lalnih moči, katere postajajo s tem tako drage, da vse to, kar kmetijski dninar dobi plačila, skoraj presega vrednost blaga, ki ga kmet spravi v klet, K temu prihaja še, da kmet (in o tem posebno govorimo) mora pošiljati tudi svoje nekoliko bolj odrasle otroke v šolo, ki so mu potrebni pri vseh malih opravilih pri kmetiji.

Ali vrsta nadlog našega kmeta še ni končana, kajti njega kot gospodarja v občini zadevajo vse davščine, ki jih občina tirja, da plača lastne male in velike stroške, ki jej napravljajo bolniki po bolnišnicah in vlačugi, kateri imajo domovinsko pravico v občini, nočemo omenjati domačih in ptujih prosjakov, ki po zimi polnijo kmetijske ognjišča in spijo na kmetijski štali in na peči in napravljajo strah občinarjem, kajti ogenj ki ga zamorejo raztrositi, ne preti samo njihovim praznim bisagam, ampak celemu kmet-skemu pohištvu. Pri tem omenjamo še, da naravno je vse kmetisko posestvo na prostem, in je tako izpostavljeno vsaki drugi škodi ko je ona, napravljena po nevihtah, namreč izpostavljena je tistim škodam, katere zamorejo napraviti tatovi in drugi poškodovalci na polju, na travnikih in po gozdih.

Prištevam sem še redne davke, ki jih mora posestnik deželni in državni kasi plačevati, in ki pripravljajo kmetškega gospodarja v velike skrbi, in če jih ne more koj plačati, v stroške, in na zadnje na boben. Zdaj naj še kdo poreče, da kmetu je Bog dal najlepše življenje na svetu, da on le tisto pošilja na prodaj, kar njemu ostaja in da gospod le to povzije, kar se najslabšega pridelala!

Vrsta težav za našega kmeta pa še ni vsa našeta. Kolikokrat ne vidiš našega kmeta in tudi boljšega posestnika hiteti v sodnijo, kjer ima narok, za to ker ga hudomušni sosed krivično toži ali zaradi motenja posesti, ali pa zaradi katerega dolga, ki ga je napravil eden njegovih prednikov, in ki je bil zapisan v javne knjige ali na kak drug način obtežuje celo posestvo. Kolik dragih ur kmet tukaj ne potrat, koliko lepega denarja on ne nese k svojemu odvetniku za delo in za koleke in koliko vsakovrstne zgube on nima v teh slučajih!

Mi bi še dalje slikali težaven stan našega kmeta, ki se od vseh strani stiska, s postavami, z dolgovi, naj si bodo napravljani kakorkoli hočejo, in bi lahko veliko povedali še o tem, kako se naš kmet tare zaradi zastanih davkov, ki bi vendar ne smeli biti uzrok, da se cele kmetije pokončujejo, da se družine in cele občine poškodejo in s tem država slabi. Za danes sklenemo samo s prošnjo: Vsmilite se zemljiškega posestnika!

Vse kakor pri nas.

V zboru katoliško-politiškega društva za kraljevstvo Češko, kateri se je nedavno snedel pri Pilgramu, je društveni predsednik grof Karol Ervin Nostic med drugim obžaloval v svojem govoru razširjanje neverstva in se je izrazil o najnovejšem političkem stališču, da je resno in nevarno. On se je

najbolj hudoval nad mladimi ljudmi, ki vedno hujskajo in strasti širijo, češ, da novejši polovlačari se gajo v političko borbo. Glede češko-nemške sprave je grof Nostic izrekel svojo osebno mnenje, da Dunajski dogovori ne obsegajo krivice za češki narod in je rekel, da skušeni domorodci, kakor je Rieger, Mattus in Zeithammer ne bi bili glasovali za one dogovore, ko bi sprava za Čehe ne bila pravična. Tudi bi bili knez Lobkovic in grof Klinsky in Olam-Martinić raji odstopili iz političkega torišča, kakor bi bili privolili, da se s poravnavo češki narod ponša ali oškoduje. Mladočehi prigovarjajo ljudstvu in trde, da nemško-liberalna stranka se v ničem ni vdala in da je le pridobila. To pa ni res; ta stranka si je morala velike žrtve naloziti s tem da je za smeraj odpovedala se večini t. j. gospodarstvu v češkem deželnem zboru. To pa je za Čeha velika in sijajna pridobitev. Gotovo da so bili pogreški: prvi pogrešek je bil, da se k dunajskim dogovorom ni povabila tudi mladočehska stranka. In drugi pogrešek je, da ni bil koj češki deželni zbor sklican. Če bi se bilo to zgodilo, zagotovljena bi bila sprava in ni bilo vsno-mirjanja, ki je potem sledilo. Z nekimi mogočimi premembami se sprava lahko potrdi, in ni torej dvombe, da bo kurija velik-ga posestva tako glasovala, kakor se je zavezala 26. januarja, namreč da bo glasovala za spravo. Izrekel je govornik željo, naj bi se staročehska stranka v tej zadevi ne ločila od velikega posestva. Če bi se pa to zgodilo, namreč da bi se ona ločila od velikega posestva, potem pa o spravi skoraj ni več govora. Grof Nostic je nadaljeval, da si ne upa ugibati tega, kake nasledke bi imel tak korak, da se pa boji, da bi bil kot nasledek popoln političen preobrat, in naslednika grofa Taaffeja bi bila gg. Plener in Ohlmecky. V zadnjem času se je veliko govorilo in pisalo od odstopa kneza Karola Schwarzemberga in grofa Riharda Olam-Martinića, in govornik bi se prav nič ne čudil, če bi pošla vsa potrpežljivost voditeljem tako zvanega historičnega plemstva, ki se trudijo na dobro skupne domovine, in ki se preganjajo od obeh liberalnih strank, in če bi torej odstopili. Njihovi pristavi bi to prav tožko občutili; do tega pa morebiti vendar ne pride. Kar pa nevalečnosti zadeva, o tem bi dr. Rieger lahko pisal celo knjigo, in ni je bolj žalostne in zoprne prikazni, kakor je preganjanje in omadeževanje tega visokozaslužnega moža, ki je čelo svoje življenje žrtvoval za svoj narod. Govornik je zagotavljal svoje poslušalce, da nič ne škoduje značaju češkega naroda v domačiji in v inozemstvu tako, kakor nevarnost način, s katerim se dr. Rieger napada. Glede načina, po katerim se Mladočehi bojujejo, je grof Nostic še omenil, da v enem letošnjem ljudskem zboru je imeniten vodja mladočehske stranke s pomilovanja vrednim pogumom rekel, da bi bilo najbolje, naj bi se dedna posestva (fideikomisi) razdelila med male posestnike. In sveder pri pivu so ne ljudje pričali, ali je g. doktor iz Prage to resno mislil ali ne.

Dopisi.

V Gorici, dne 3. sept. (izv. dop.) „Resnica je Bogu ljuba, a ljudem čestokrat v oči kolje“ je stari pregovor, in ta se je zopet vresničil pri gospodih „Nove Soče“. Gospodje od N. S. potrebujejo agitacijo in boja od naše strani proti izvolitvi poslanca na Tolminskem, ker brez tega ne morejo med svet z debelo trobento zatrobiti, kako sijajno smago so dosegli dne 30. pret. mes. v Tolminu s svojim ljubljencem. Ker pa od naše strani ni bilo nikake agitacije proti kandidatu N. S. in ni bilo nikakega protikandidata, in ker so se vse volitve volilnih mož skoro povsod enoglasno vsile, za to trobi N. S. med svet, da smo vsaj poskušali izvolitve g. dr. Gregorčiča zabraniti, a da to je ispodletelo. Vse pa kar o

NAZNANILO.

Na tej c. kr. deški vadnici se bodo 12., 13. in 15. septembra vpisovali samo učenci za prvi razred slovenskega in laškega oddelika in pa vsi tisti, ki so že do zdaj hodili v kateri razred te šole; — dne 16. in 17. sept. pa se bodo izpraševali in vzprejemali samo tisti, ki skoderbodi želijo prvokrat vstopiti ali v drugi, ali tretji ali pa četrti razred te vadnice.

Vsak učenec pridi z očetom ali materjo ali pa namestnikom, ter se oglasi pri voditeljstvu te vadnice in izroči svoje zadnje šolsko poročilo, ako je že hodil v katerikoli šolo. Vsak tudi, ki bi ne mogel plačati šolnine, in da še ni oproščen, podaj prošnjo z ubožnim listom, ki ne sme biti več kot leto star, in ki mora razložititi stanje in premoženje prošilčevih roditeljev in potrjen biti po županu in mašniku dotičnega kraja.

Dne 18. septembra bo sveta maša z prizivom svetega Duh.

VODITELJSKO C. K. DEŠKE VADNICE.

V Gorici dne 3. septembra 1890.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrunne ein Musterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen verlässt bald und hinterlässt wenig Asche von ganz helbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schussfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide, nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depôt von G. Henneberg (K u K. Hoflieferant), Zürich, versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus.

Največja zaloga
ŠIVALNIH STROJEV
JAN. JAX.

Ljubljana.

Na mesečne obroke po
4 do 5 gl.

ŠESTLETNO JAMSTVO.

Pouk brezplačno.

ZASTOPNIK v Gorici je mehanik Ignacij Sauer, Nunska ulica 14.

C. kr. priv. zavarovalno društvo
„Avstrijski Feniks na Dunaji“

ustanovljeno leta 1860.

Naznanja slavnemu občinstvu da sprejema zavarovanja proti toči.

Glavni zastop v Gorici.
Nunska ulica št. 3.

Dva dijaka želi vsprejeti poštena družina z vso potrežbo na dobro hrano. Več se pozre v „Via Caserma“ št. 5, I. nadstropje.

Ker imam dostojno in prav zdravo stanovanje, vsprejem dva ali tri učence z vso potrežbo na hrano, ali pa oddam v najem eno sobo.

Matej Koršič, via Ascoli št. 16. II.

PRODAJA PAPIRJA

Tiskarna Pallich

v Gorici — Travnik 6.

Prodajam po najnižji ceni vse, kar je potreba za pisanje in šolsko rabo. Tiskam knjige in drugo. Imam v zalogi tiskovine za občinske vrade, šolske, molitvene knjige, liste ilustrirane in za modo, slovstvena dela vseh strok.

Tiskovine vsake vrste se oskrbujejo točno in najceneje.

Nadeja se mnogih naročil se priporočam z odličnim spoštovanjem

Se priporoča dalje svojo največjo in najcenejšo zalogo vseh šolskih knjig in pisne priprave za mestne in ljudske šole.

J. Pallich.

„Unio catholica“

vzajemni zavod za zavarovanje škod
na Dunaji, I., Bäcker-trasse 14.

koncesijovan vsled ministerske naredbe z dnem 28. februarja 1889.

Zavod zavaruje:

Promakljivo in nepremakljivo premoženje proti škodi po požaru, streli in eksploziji — za taka zavarovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavarovalni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva vzajemnih zavarovalnic. Vsled zveze z vzajemnimi zavarovalnimi zavodi zamore „UNIO“ zavarovanja v največji vrednosti sklepati in daje na podlagi te zveze svojim zavarovancem največjo varnost. Vsakoletni prebitki razdelil se bodo med zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, doslej še ne poznano stroko zavarovanja, namreč:

Zavarovanje cerkvenih zvonov proti prelomu ali razpoku. V to stroko spadajo one škode, katere niso posledici požara, temveč ki nastanejo vsled druzih katerih-koli slučajev. K vdeležbi v tej zavarovalni stroki vabijo se vsi prečastiti cerkveni predstojniki

Tudi posreduje zavod pri prvih vzajemnih zavarovalnicah

zavarovanje na življenje in proti nezgodam.

Vprašanja glede zavarovanj blagovolijo naj se podpisnemu glavnemu zastopu ali pa okrajnim gospodom zastopnikom dopošiljati.

Zastopništva po deželi oddajamo zaupnim osebam, katere se naj pismeno ali ustno pri podpisnem glavnem zastopu oglašajo. Za Gorico imenovan je gospod M. Koršič našim zastopnikom.

Trst, meseca julija 1889.

Glavni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA“ v Trstu
za Primorsko in Dalmacijo.
MATKO MANDIČ.

Vozilni listi

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik društva
„Red Star Linie“ iz Antwerpen-a
naravnost v

New York & Philadelphia

priznan od visoke c. k. avstrij. vlade.

Pojasnila daje:

priznana zastopstvo

Ludwig Wielich

in Wien, V, Weyringergasse 17

ali

Josef Strasser

Speditionsbür. für die k. k. Oest. Staatsbahnen in

Innsbruck.

MLIN na stroj

za MOKO in za CEMENT

z žago vred,

ki se nahaja v prav vgodnem kraju, je po ceni na prodaj.

Bolj natančne pogoje pove iz uljudnost upravnistvo „SOČE“.

Pošilja poštne prosto!

Strelovode

v ognju pozlačeno najboljša iznajdba s platinovo iglo ali brez nje kakor tudi vsakovrstno enako popravo in pozlačenje priporoča po najnižjih cenah

Teodor Slabjanja

srebrar v Gorici,
ulica Morelli 17.

(JAKO ZNIŽANE CENE)

Coppag & Skert

Glavna Zaloga

Semeniške alice 12.

obče poznata trgovina knjig, muštin, muzikalij
in papirja

v Gorici.

Podružnica

Na Travniku 14.

Priporoča slavnemu občinstvu svojo pomnoženo zalogo uradnega, listonega, tiskarskega in zavojnega papirja.

Največa zbirka vradnih, šolskih, risalnih in slikarskih potrebščin.

Mnogobrojna zbirka mašnih in molitvenih knjig.

Trgovcem in prekupcem še poseben odbitek

(TOČNA POTREŽBA)